

VYRIAUSYBĖS ATSTOVO KLAIPĖDOS APSKRITYJE TARNYBA

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai

Kopija
Klaipėdos miesto savivaldybės merui
Rimantui Taraškevičiui

TEIKIMAS DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2009-05-28 SPRENDIMO Nr.T2-196 „DĖL PRITARIMO AB „KLAIPĖDOS ENERGIJA“ AKCININKŲ SUTARTIES PROJEKTUI“ PANAIKINIMO

2009 m. birželio 2 d. Nr.(5.1)-TR-127
Klaipėda

Vykdydamas Klaipėdos miesto savivaldybės administracinę priežiūrą nustaciau, kad savivaldybės Taryba 2009-05-28 posėdyje priėmė sprendimą Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ (toliau – Sprendimas), kuris yra neteisėtas ir jo pagrindu gali būti sudarytas neteisėtas bei pažeidžiantis viešąjį interesą sandoris.

Nurodytas savivaldybės Tarybos sprendimas prieštarauja:

1. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio „Viešojo administravimo principai“ 4 punktui, įtvirtinančiam nepiktinaudžiavimo valdžia principą. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint įstatymų suteiktų reikiamų įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų nustatyta, tikslų.

Prieštaravimas pasireiškia tuo, kad joks galiojantis Lietuvos Respublikos teisės aktas nesuteikia savivaldybės tarybai teisės priimti sprendimą, pritarantį projektui akcininkų sutarties, kuri pagal Sprendime nurodytą teisinį pagrindą - Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.88 straipsnio nuostatas, turėtų būti laikytina juridinio asmens dalyvių balsavimo sutartimi dėl bendro balsavimo juridinio asmens dalyvių susirinkime.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 9 punktu viena iš paprastosios savivaldybės tarybos kompetencijos funkcijų yra juridinio asmens kompetencijai pagal įstatymus priskirtų teisių įgyvendinimas ir pareigų vykdymas.

Pažymėtina tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.35 straipsnio 3 dalimi valstybei ir savivaldybėms Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.88 straipsnio normos, reglamentuojančios juridinio asmens dalyvių balsavimo sutarčių sudarymą, netaikomos.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 19¹ straipsnyje nustatyta, kad valstybės ir savivaldybių turtinės ir neturtinės juridinio asmens dalyvio teisės akcinėse bendrovėse įgyvendinamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007-06-06 nutarimu Nr.567 yra patvirtinusi Valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždaruose akcinėse bendrovėse taisykles, kuriomis savivaldybės ir privalo vadovautis įgyvendindamos savo turtines ir neturtines teises akcinėse bendrovėse ir uždaruose akcinėse bendrovėse.

Įvertinus tai, kad teisės aktai nesuteikia savivaldybių taryboms teisės sudaryti akcininkų sutartis ar pritarti tokių sutarčių sudarymui, savivaldybės Taryba, priimdama Sprendimą pritarti akcininkų sutarties projektui, pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintą nepiktnaudžiavimo valdžia principą.

2. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ straipsnio 4 punkte įtvirtintam viešosios teisės principui, reikalaujančiam, kad sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto būtų sudaromi tik teisės aktu, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turto, nustatytais atvejais ir būdais.

Kaip jau buvo nurodyta prieš tai, Lietuvos Respublikos teisės aktai nesuteikia savivaldybių taryboms teisės sudaryti akcininkų sutartis ar pritarti tokių sutarčių projektams.

3. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte nustatytam savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principui.

Pažeidimas pasireiškia tuo, kad savivaldybės Tarybos Sprendimas, kaip nurodoma šiame teikime, neatitinka įstatymų reikalavimų.

4. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 12 punktui, numatančiam baigtinį sąrašą sutarčių, kurias, gavęs savivaldybės tarybos pritarimą, turi teisę sudaryti meras.

Vadovaujantis nurodyta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo teisės norma meras, gavęs savivaldybės tarybos pritarimą, sudaro savivaldybės bendradarbiavimo su valstybės institucijomis, kitomis savivaldybėmis ar užsienio institucijomis sutartis.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiame mero sudaromų sutarčių sąraše nėra numatytos akcininkų ar kitokios su savivaldybės turto valdymu, naudojimu ar disponavimu juo susijusios sutartys.

Pažymėtina tai, kad įstatymams prieštaraujančio Sprendimo pagrindu gali būti sudarytas neteisėtas ir viešąjį interesą pažeidžiantis sandoris – akcininkų sutartis.

Sandorio neteisėtumo pagrindai yra analogiškai Sprendimo neteisėtumo pagrindams. Be to, planuojamas pasirašyti sandoris galėtų būti pripažintas negaliojančiu, kaip prieštaraujantis imperatyvioms įstatymo normoms, viešajai tvarkai bei juridinio asmens teisnumui (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.80, 1.81, 1.82 straipsniai).

Prieštaravimas imperatyvioms įstatymo normoms pasireiškia Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ straipsnio 4 punkto pažeidimu. Pagal minėtą įstatymo teisės normą sandoriai dėl savivaldybių turto gali būti sudaromi tik teisės aktu, reglamentuojančių disponavimą šiuo turto, nustatytais atvejais ir būdais. Kaip jau buvo nurodyta prieš tai, akcininkų sutarties sudarymo nenumato joks disponavimą savivaldybės turto reglamentuojantis teisės aktas.

Viešajai tvarkai prieštaraujančiais sandoriais laikomi tie sandoriai, kuriuos sudaryti draudžia įstatymai. Nagrinėjamu atveju savivaldybei įstatymai nesuteikia teisės sudaryti akcininkų sutarties, kurios projektui savivaldybės Taryba pritarė savo sprendimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.34 ir 2.74 straipsniais savivaldybė, kaip viešasis juridinis asmuo, turi specialų teisnumą, kurį apibūdina Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir kitais įstatymais savivaldybės institucijoms nustatyta kompetencija. Pažymėtina tai, kad planuojamas sudaryti sandoris viršija įstatymais nustatytus savivaldybės tarybos įgaliojimus.

Sandoris taip pat pažeistų viešąjį interesą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėtų savivaldybės tarybos sprendimų priėmimas ir jų pagrindu teisėtų sandorių sudarymas yra visiems savivaldybės gyventojams rūpimas reikalas, tai yra viešas interesas, kuris reikalauja, kad nebūtų nepagrįstų ir neteisėtų savivaldybės tarybos sprendimų ir sandorių, taip pat kad neteisėti savivaldybės tarybos sprendimai būtų panaikinti. Savivaldybės tarybai priimant įstatymams prieštaraujančius sprendimus, pakertamas gyventojų pasitikėjimas vietos valdžia, o kartu pažeidžiamas ir viešasis interesas, kad vietos valdžios institucijų veikloje būtų užtikrintas teisėtumas.

Šiuos teiginius patvirtina ir Lietuvos apeliacinio teismo 2005-10-20 nutartis (civ.byla Nr.2-516/2005), kurioje teigiama, kad „Viešasis interesas bendriausia prasme apibūdinamas

Konstitucijos 2 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybę kuria tauta“ ir 5 straipsnio trečiosios dalies nuostata „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“. Viešasis interesas suprantamas kaip visuomenės ar jos dalies suinteresuotumas konkrečiu valdžios įstaigų ar jų pareigūnų sprendimu, poelgiu, veiksmu. Pagal Konstitucinio teismo praktiką, visuomenė ir viešosios institucijos viešąjį interesą privalo ginti ir skatinti. <...> Viešasis interesas susijęs su viešąja teise (Konstitucinio Teismo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimas). Darytina išvada, jog viešasis interesas egzistuoja tais atvejais, kai sprendimai, veiksmai atliekami viešajame sektoriuje“.

Šioje Lietuvos apeliacinio teismo nutartyje taip pat yra konstatuojama, jog „negalima palikti visuomenei ar jos daliai abejonių dėl valstybės ar savivaldybių turto panaudojimo neskaidrumo, neteisėtumo, kadangi tai būtų pripažinimas, jog toks disponavimas galimas, ir sudarytų sąlygas švaistyti valstybės ar savivaldybės turtą bei prieštarautų viešajam interesui“.

Įvertinęs nurodytas aplinkybes ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalies 2 punktu, s i ū l a u :

1. Artimiausiame savivaldybės Tarybos posėdyje, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos, svarstyti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009-05-28 sprendimo Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ panaikinimo klausimą

2. Apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreipiu Mero dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 8 dalį, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šiuo teikimu supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Taip pat informuoju Jus apie tai, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 5 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Vyriausybės atstovas Tauragės apskrityje,
pavadojantis Vyriausybės atstovą Klaipėdos apskrityje

Viktoras Kovšovas